

Jesenski izlet TD Zagradec

Člani Turističnega društva Zagradec smo se zadnjo oktobrsko soboto, 26. oktobra 2024, z avtobusom ob 7. uri zjutraj iz pred OŠ Zagradec, podali na zahod Slovenije, v smer slovenskega krasa in proti Italiji. Skoraj štirideseterica ravnodušnih in dobrovoljnih članic in članov društva se je z avtobusom odpeljala na prvo točko na počivališče bencinske črpalke v Postojni, kjer smo opravili prvi postanek. Pot nas je vodila proti Vipavi, mimo požganih drevesnih debel predlanskega katastrofalnega požara, do kraja Cerje nad Vipavsko dolino in morjem. Na robu kraške planote se nahaja razgledni petindvajset metrov visoki stolp Pomnik miru, posvečen braniteljem slovenske zemlje, kjer smo se okrepčali s pripravljeno malico in napitki. Tu nas je sprejel turistični vodnik turistične zveze Miren kras, gospod Tadej Rogelja. Geslo TZ Miren kras ima pomenljivo geslo Sanjava stran Slovenije. Vodnik nas je seznanil z razlago in ogledom tega spomenika, predstavil stolp, trdnjavo s sedmimi etažami z zgodbami slovenske zgodovine z omembo prve zapisa Brižinskih spomenikov in dogodkov vihravih vojn na tem ozemlju. Ogledali smo si tudi 15 minutni film iz teh časov.

Vsaka etaža predstavlja del te krute zgodovine. Dve etaži pa sta namenjeni predstavitvi slovenskega zamejskega pisatelja in predlani umrlega, 109 let starega Borisa Pahorja. Na vrhu tega stolpa pa je razgledna ploščad, od koder se odpirajo pogledi na vse strani neba s čudovitim pogledom na morje, Furlanijo, Julijske Alpe celotna dolina Vipave s pogledom na Triglav in lepem vremenu.

Po tem ogledu tega kraja smo se podali proti Italiji, do kraja Štivan,

naselja kraja Devin z dobrimi 150 prebivalci na slovenskem etničnem ozemlju, kje se nahajajo izviri reke Timava, kateri se po kratki poti slabih dveh kilometrov izlije v morje. Ta del je znan predvsem po teh izvirih in vodnemu zajetju, še bolj pa je znana stara gotška cerkev svetega Janeza Krstnika, katera stoji na vodnem izviru in tudi v cerkvi je del prezbiterja zalit z vodo. Ravno na dan našega obiska se je v tej cerkvi dogajala slovesnost zaobljube zlate poroke italijanskega para. V naši družbi smo imeli tudi mladega harmonikarja Marka, ki je z zvoki frajtonarice izžval dobro voljo svatov in nas prisotnih, ki smo jim tudi zapeli slovenske ljudske pesmi. Po končanem obredu in napevnem voščilu zlatoporočencema, smo si ogledali notranjost te znamenite cerkve. Del članov, ki so tudi člani pevskega zbora iz Zgradca, so v čast Marijinemu mesecu zapeli tudi znano slovensko pesem Veš o Marija in s tem preizkusili akustiko tega objekta. Po tem prisrčnem dogodku nas je pot vodila proti morju, severno od Trsta do kraja Vejna, kjer smo si ogledali mogočno cerkev Marijinega svetišča oziroma Narodnega hrama Marije matere in kraljice. Ogromna betonska konstrukcija te

cerkve sega visoko v nebo v obliki piramide oziroma črke A iz Marijinega monograma. Glavni oltar je posvečen vsem medvojnimi žrtvam, ki niso bile deležne krščanskega pogreba. Med sedmimi stranskimi oltarji na desni strani je tudi oltar, posvečen slovanskima zavetnikoma sv. Cirilu in Metodu, s podobo slovenskega slikarja Toneta Kralja, pri katerem se vsaj enkrat letno zbirajo Slovenci iz Trsta in okolice. To svetišče je leta 1992 obiskal papež Janez Pavel II. Tudi v tej cerkvi so zagraški pevci preizkusili akustiko z dvema Marijinima pesmima.

Lokacija te cerkve je na območju prečudovitega razgleda nad morjem Tržaškega zaliva, Trsta in precej daleč, seveda lepega jasnega dne. Mi smo na žalost opazovali zgolj meglice nad morjem in nekaj plavajočih ladij.

Dan se je že nagnil in tudi žledčki so postali lačni, zato smo se odpravili proti gostišču in domu. V kraju Kozina smo si v gostilni in pivnici Mahnič okrepčali z dobrotami njihove ponudbe.

Nazaj domov nas je večji del poti zabaval mladi harmonikar Marko in popestril nepozabne doživljaje tega čudovitega dne.

Marjan Urbas